Downloaded from www.mycourses.co.za

higher education
& training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

BESTUUR: BOERDERY N5

18 NOVEMBER 2019

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 7 bladsye.

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

AFDELING A

VRAAG 1

1.1
- 1.1.1 G
- 1.1.2 D
- 1.1.3 B
- 1.1.4 A
- 1.1.5 F

(5 × 1) (5)

1.2
- 1.2.1 Onwaar, verwys na die 'WAT' van entrepreneurskap.
- 1.2.2 Waar
- 1.2.3 Onwaar, 'n alleenhandelaar word nie apart van die eienaar belas nie.
- 1.2.4 Onwaar, daar is geen verskil tussen die trust en ander vorms van eienaarskap op grond van die regspersoon van die besigheid nie.
- 1.2.5 Waar

(5 × 2) (10)

1.3 1.3.1
- Ekonomiese innovering
- Skep van 'n organisasie
- Wins soek in die markgerigte sektor (3)

1.3.2
- Skep nuwe produkte
- Bekendstelling van nuwe produksiemetodes
- Betree nuwe markte
- Bekom nuwe voorraadbronne
- Industriële herorganisasie (5)

1.4
- Motiveer om te presteer
- Positiewe selfbeeld
- Aanvaarding van risiko
- Vindingryk
- Soek na onafhanklikheid
- Intelligensie en formele opleiding (Enige 4 × 1) (4)

1.5
- Kombineer produksiefaktore
- Bepaal belonings vir produksiefaktore
- Beplan die organisasie
- Risiko's neem
- Uitbreiding van besigheid (5)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

1.6
- Skep 'n entrepreneuriese kultuur
- Akkommodeer entrepreneurskap
- Verseker dat die entrepreneur gepas is vir die werk
- Beloon die entrepreneur (4 × 2) (8)

[40]

VRAAG 2

2.1 2.1.1 Definieer as 'n verhouding of ooreenkoms wat tussen twee of meer lede gekontrakteer word wat dan 'n besigheid sal bedryf. (2)

2.1.2
- Die vennootskap is relatief maklik en informeel om te begin.
- ‘n Vennootskap word gevorm sodra die vennote 'n venootskapsooreenkoms (kontrak) opstel en teken.
- 'n Skriftelike of mondelinge ooreenkoms word altyd verkies.
- Hierdie ooreenkoms moet voorsiening maak vir die naam van vennootskap, die name van die individuele vennote, die aard en duur van die vennootskap, die kapitale bydrae en verpligtinge van elke vennoot, die verspreiding van enige winste of verliese en die verkoop van die besigheid by die beëindiging van die vennootskap. (4 × 2) (8)

2.1.3
- Vennote werk in goeie trou teenoor ander.
- Elke vennoot moet bydra wat in die kontrak ooreengekom is.
- Elke vennoot het die reg om te deel in enige wins wat verdien word.
- Elke vennoot het die reg om toegang tot en die gebruik van enige van die bates van die vennootskap te hê.
- 'n Vennoot kan vergoed word vir enige uitgawes wat hy persoonlik aangegaan het.
- Elke vennoot het die reg om die vennootskap te verteenwoordig.
- Elke vennoot het die reg om insig te hê in die finansiële rekords van die vennootskap.
- Vennote moet mede-vennote voorsien van rekeninge rakende die transaksies wat namens die besigheid aangegaan word. (8)

2.1.4
- Dit is maklik en bekostigbaar om te begin.
- Die bestuur en beheer van vennootskappe word nie deur wetgewing gereguleer soos in die geval van maatskappye nie.
- Dit bied die voordeel dat meer as een persoon die finansierings- en ander bates kan saamstel om 'n onderlinge doel te bereik.
- Vennote het gewoonlik 'n persoonlike belangstelling in die sukses van die vennootskap.
- Ontbinding van 'n vennootskap is relatief eenvoudig.

(Enige 4 × 1) (4)

Downloaded from www.mycourses.co.za
Kopiereg voorbehou

Downloaded from www.mycourses.co.za

2.2 2.2.1

- Afsonderlike regsentiteit.
- Dit bied kontinuïteit aan sy lede omdat dit 'n regspersoon is.
- Die opstel is relatief goedkoop en eenvoudig.
- Die bestuur is redelik buigsaam.
- Besluitnemingstrukture is nie kompleks nie.
- 'n Beslote korporasie mag sy lid se belang koop.
- 'n Beslote korporasie kan aandele in 'n maatskappy koop.

(Enige 5 × 2) (10)

2.2.2

- Naam van die besigheid
- Adres
- Hoof doelwit van die besigheid
- Naam van die rekeningpligtige beampte
- Adres van die rekenpligtige beampte
- Name van alle lede
- Adresse van alle lede
- Grootte en detail van hul individuele belang in die korporasie (8)

[40]

VRAAG 3

3.1

- Wat is die toekomstige doelwitte van die boer?
- Wat is die huidige doelwitte en strategieë van die boer?
- Wat is die sterk en swak punte van die boer?
- Watter hulpbronne het boer tot sy beskikking?
- Wat is die eienskappe van die boerdery-onderneming omgewing?
- Watter strategie geleenthede is daar in die omgewing?
- Hoe kan die geleenthede ontwikkel word?
- Hoe omvattend/ekstensief moet die huidige strategie verander word?
- Hoe sal die nuwe strategie geïmplementeer word?
- Watter beheermaatreëls kan uitgeoefen word om sukses te verseker? (10)

3.2

- Implementeer groot, wye verskeidenheid besluite as kleiner stappe oor 'n langer tydperk.
- Bereken die kontantvloei teen 'n reeks pryse.
- Hou kontantvloei en finansiële rekords.
- Reël vir die terugbetaling van langtermyn finansiële lenings.
- Handhaaf 'n gesonde finansiële posisie.
- Hou 'n krediet- of kontantreserwe gelyk aan die bedrag wat nodig is om debiteure te betaal.
- Diversifiseer.
- Kies stabiele bedryfstakke.
- Beperk produksierisiko's.
- Neem omvattende versekering uit.
- Hou masjinerie en toerusting in 'n goeie toestand. (Enige 5 × 2) (10)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

3.3
- Verhoogde mannekrag-doeltreffendheid as gevolg van 'n beter uitleg van die gebou.
- Toevoegings wat later tot die gebou aangebring word kan meer effektief wees.
- 'n Nuwe en moontlike beter situasie vir die nuwe gebou.
- Laer instandhouding en herstelkoste.
- 'n Beter algemene voorkoms. (5)

3.4
- Omgewings verander voortdurend en moet tred hou met veranderings.
- Bepaal watter faktore bedreigings inhou vir die plaas se huidige doelwitte en strategie.
- Watter faktore bied geleenthede om doelwitte meer doeltreffend te bereik.
- Sistemiese verkenning van omgewing lei tot meer suksesvolle boerdery.

(4 × 2) (8)

3.5
- Diversifikasie
- Buigsaamheid van die besigheid
- Berging en opbou van reserwes
- Kontrakte
- Vooruitskatting met behulp van beskikbare hulpbronne (Enige 4 × 1) (4)

3.6
- Bestuursvaardighede
- Doelwitte van die boer
- Persoonlike voorkeure
- Beskikbare fisiese hulpbronne
- Beskikbaarheid van die markte (Enige 3 × 1) (3)

[40]

VRAAG 4

4.1 4.1.1 Fokus is op die dekking van enige risiko van dood van die versekerde.

4.1.2 Fokus is op spaargeld en ophoping van fondse.

(2 × 3) (6)

4.2 4.2.1 Hele lewensversekering
4.2.2 Uitkeerpolis met lewensdekking
4.2.3 Suiwer uitkeerpolis
4.2.4 Verankerde polis
4.2.5 Ongeskiktheidsversekering

(5 × 2) (10)

4.3 4.3.1 +55 jaar.
4.3.2 Gewone polisse

(2 × 2) (4)

4.3.3
- Mag nie afgekoop word nie.
- Mag nie toegewys word aan iemand nie.
- Veilig/Kan nie geëis word in die geval van insolvensie nie.
- Geskik vir mense wat nie lede van 'n pensioenfonds is nie.

(Enige 3 × 2) (6)

Downloaded from www.mycourses.co.za

Downloaded from www.mycourses.co.za

4.4 4.4.1
- Dek verliese weens weerstoestande.
- Sluit droogte, vloede, hael, wind, ryp, sneeu en weerlig in.
- Dek verliese as gevolg van plantsiekte.
- Verlies as gevolg van plaag, wild, vuur, aardbewings. (4)

4.4.2
- Nalatigheid
- Swak verbouingspraktyke
- Diefstal (3)

4.4.3
- Bepaal deur die vlak van risiko gebaseer op historiese verliese in die gebied.
- Bepaal deur die hoeveelheid kapitaalinvestering per hektaar vir daardie gewas.
- Premies word bereken per hektaar van die gewas.
- Bereken deur die potensiële waarde van die gewas.

(Enige 3 × 1) (3)

4.5
- Beskou as langtermynversekering.
- Gerig op dekking teen 'n definitiewe voorkoms, soos die dood of die bereiking van 'n spesifieke ouderdom.
- Voorsiening word gemaak vir die betaling van 'n bepaalde bedrag geld.
- Voorsien sekuriteit vir die toekoms van die afhanklikes.
- Voorsiening word gemaak vir die betaling van 'n spesifieke bedrag geld.

(Enige 4 × 1) (4)
[40]

VRAAG 5

5.1 *Legataris* is 'n persoon wat 'n spesifieke bate ontvang soos beskryf in die testament,✓✓ terwyl 'n *erfgenaam* deel van of die hele bemaking, of enige ander oorblyfsel ontvang nadat die skuld vir die testament betaal is.✓✓

(2 × 2) (4)

5.2
- In plaas daarvan om die eienaarskap van die hele eiendom oor te dra,
- byvoorbeeld, die plaas, aan die begunstigde kan die testateur vruggebruik van die eiendom aan 'n derde party toestaan
- vir 'n spesifieke tyd of solank die eggenoot lewe.
- Hierdie persoon het dan die reg om eienaarskap van die bate te neem.
- Die plaas sal dan voorsiening maak vir die behoeftes van hierdie persoon.
- Die huurder moet die grond in stand hou en in dieselfde toestand hou as wanneer hy/sy die grond ontvang het.
- 'n Waarde mag aan hierdie reg geheg word. Die waarde van die vruggebruik op 'n gegewe tydstip vir die erflatings- en geskenk belastingdoeleindes is gelyk aan 12% van die markwaarde van die eiendom. (Enige 6 × 1) (6)

Downloaded from www.mycourses.co.za
Kopiereg voorbehou

Downloaded from www.mycourses.co.za

5.3
- Binne 14 dae vanaf die dood moet die naasbestaandes 'n kennisgewing van dood, doodsertifikaat, identiteitsdokument en voorlopige inventaris van die oorlede se bates indien.
- As die bates van die oorledene aandag benodig, byvoorbeeld 'n plaas met diere of besigheid, sal die Meester 'n intermediêre kurator aanstel om die bates te versorg.
- Die Meester stel dan 'n eksekuteur aan deur 'n eksekuteursbrief uit te reik.
- Die eksekuteur verskaf dan 'n inkomstestaat van die oorledene sedert die laaste belastingopgawe ten tyde van die dood aan die SAID.
- Hy/Sy moet alle uitstaande rekeninge aan krediteure betaal, asook alle uitstaande inkomste aan die oorledene invorder.
- Die eksekuteur stel likwidasie- en verspreidingsrekeninge op.
- Die verspreidingsrekening toon hoe die netto waarde van alle bates onder die begunstigdes verdeel sal word.
- Die eksekuteur sal 'n opsomming vir boedelbelasting op die voorgeskrewe vorm opstel en by die Meester indien.
- Daarna word die bates verdeel volgens die verspreidingsrekening en oorgedra aan die erfgename en legateurs.
- Enige erfenis aan minderjariges sal in die Voog Fonds geplaas word soos bepaal deur die Boedelwet, behalwe as die testament anders bepaal.
- Die eksekuteur kan aansoek doen by die Meester van die Hooggeregshof om van sy/haar pligte as eksekuteur ontslaan te word.
- Die proses kan ses tot agt maande neem. (20)

5.4
- Geteken deur testateur/testatrix.
- As testateur slegs 'n punt of onderteken deur iemand anders/sertifikaat van landdros, geregtigheid van vrede, kommissaris van eed of notaris gemaak het.
- Twee of meer getuies teenwoordig.
- Geen voordele ontvang nie/ten minste 14 jaar oud.
- Getuies moet ook in die teenwoordigheid van testateur/testatrix teken.
- Elke bladsy moet op dieselfde manier onderteken word.
- Laat kansellasies, byvoegings, veranderinge moet aan dieselfde vereistes voldoen. (Enige 5 × 2) (10)

[40]

TOTAAL: 200

Downloaded from www.mycourses.co.za

Kopiereg voorbehou